REGIONÁLNA VETERINÁRNA A POTRAVINOVÁ SPRÁVA ŽILINA
Jedľová 44, 010 04 Žilina

Mestský úrad/
Obecný úrad

Vaše číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/Linka	Žilina
	619/2020-500	MVDr. Beniačová	12.10.2020

Vec: Žiadosť o súčinnosť – informovanie chovateľov ošípaných.

Regionálna veterinárna a potravinová správa Žilina (ďalej len „RVPS Žilina") Vás v súvislosti s povinnosťou registrácie chovov ošípaných a s ohľadom na riziko šírenia **afrického moru ošípaných** žiada o súčinnosť a **informovanie občanov – chovateľov ošípaných** (na vývesnej tabuli, miestnym rozhlasom, príp. miestnou tlačou).

1. **Informovať** občanov o povinnosti registrácie chovov ošípaných a **vyzvať** občanov, ktorí **nemajú** chovy ošípaných zaregistrované, na vykonanie registrácie chovu v termíne **do 23.10.2020** (piatok).
   Od 26.10.2020 budú vykonávané kontroly splnenia povinnosti registrácie, po nesplnení uložených opatrení sa pristúpi k udeľovaniu sankcií, prípadne k utrácaniu zvierat.
   - Registrácia chovu s jednou ošípanou:
     príslušné tlačivo nájdete na: pssr.sk → Na stiahnutie → Tlačivá CEHZ pre farmu → Registrácia chovu s jednou ošípanou na domácu spotrebu
     vyplnené tlačivo sa zasiela priamo na CEHZ, Rosinská cesta 12, 010 08 Žilina
   - Registrácia chovu s dva a viac kusmi ošípaných:
     príslušné tlačivo nájdete na: pssr.sk → Na stiahnutie → Tlačivá CEHZ pre farmu → Registrácia chovu a zmeny v registrácii
     vyplnené tlačivo sa zasiela na RVPS Žilina, ktorá vykoná kontrolu na mieste a následne potvrdí toto tlačivo

2. Chovateľom poskytnúť (spôsobom uvedeným vyššie) informácie o biologických opatreniach na ochranu chovov, ktoré sú v prílohách tohto listu.

3. Informácie ohľadom zmien v počte ošípaných je potrebné hlásiť a konzultovať s CEHZ, Rosinská cesta 12, Žilina, tel. kontakt: **041/ 50 73 744**.

S pozdravom

Regionálna veterinárna
a potravinová správa Žilina
Jedľová 44
010 04 ŽILINA

MVDr. Lívia Čičková
riaditeľka RVPS Žilina

Príloha: Africký mor ošípaných (AMO) u domácich ošípaných a diviakov
Minimálne požiadavky biologickej bezpečnosti – nekomerčné farmy

Tel.: 041/7631235 Fax: 041/7632963 e-mail: Sekretariat.ZA@svps.sk
HygienaPotravin.ZA@svps.sk
ZdravieZvierat.ZA@svps.sk

Africký mor ošípaných (AMO) u domácich ošípaných a diviakov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky Bratislava

- akútna, vysoko nákazlivá choroba domácich ošípaných a diviakov
- prenosný priamym kontaktom s chorým alebo uhynutým zvieraťom, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvieraťa, prípadne konzumáciou tepelne neopracovaných produktov z infikovaných zvierat
- prejavuje sa vysokou horúčkou (až 42°C), ktorá môže trvať až niekoľko dní, apatiou, krvácaninami v podkoží, na miazgových uzlinách, vnútorných orgánoch a zväčšenou slezinou
- u gravidných prasníc sa prejavuje potratmi
- charakteristický vysokou, takmer 100% úmrtnosťou zvierat
- **Ide o neliečiteľnú chorobu, ktorá ale nie je prenosná na ľudí a iné druhy zvierat**

Chovy ošípaných – prevencia

- ✓ dodržiavať v chovoch **zásady biologickej bezpečnosti** (dôkladné oplotenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- ✓ **zamedziť vniknutiu diviakov** do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- ✓ rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov** a výrobkov z diviačieho mäsa
- ✓ zákaz skladovať krmivo pre ošípané v dosahu diviakov
- ✓ zákaz skladovať podstielkovú slamu v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- ✓ pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

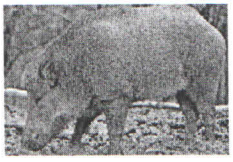

Užívatelia poľovných revírov (diviaky) – prevencia

- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od všetkých nájdených **uhynutých diviakov**
- ✓ neškodné odstránenie kadáverov uhynutých diviakov do **kafilérie alebo hlbokým zakopaním (2m) resp. spálením na mieste úhynu**
- ✓ intenzívny odlov diviačej zveri (selektívny) počas celého roka a vyšetrenie všetkých **chorých a podozrivých diviakov**
- ✓ dodržiavanie normovaných kmeňových stavov, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie, lovom všetkých vekových kategórii
- ✓ **zákaz prikrmovania diviakov** (výnimka iba za účelom vnadenia)
- ✓ dodržiavanie **biologických zásad** pri manipulácii s telami a vývrhmi z ulovených diviakov
- ✓ odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie **od ulovených** diviakov **podľa inštrukcií RVPS**

Prenos nákazy prostredníctvom ľudského faktora- Odhadzovanie zvyškov potravín **iba do uzatvárateľných nádob na potraviny !**

AMO sa v súčasnosti okrem Slovenska vyskytuje vo viacerých krajinách – na Ukrajine, v Poľsku, Maďarsku, v pobaltských krajinách a vo východnej Európe. Najväčším nebezpečenstvom rozšírenia AMO na ďalšie územie v SR predstavuje možné zavlečenie nákazy prostredníctvom infikovaných diviakov alebo ľudským faktorom . Preventívna vakcinácia diviakov a domácich ošípaných nie je možná.

Minimálne požiadavky biologickej bezpečnosti - nekomerčné farmy

a) Zákaz skrmovania potravinových odpadov a odstraňovanie vedľajších živočíšnych produktov v súlade s Nariadením (EK) č.106912009.

b) Vylúčiť kontakt medzi ošípanými chovanými v nekomerčných chovoch, ošípanými z iných chovov a diviakmi. Ošípané by sa mali chovať takým spôsobom, aby nenastal priamy ani nepriamy kontakt s ošípanými z iných chovov alebo s ošípanými z priestoru mimo chovov ani s diviačou zverou.

c) Vylúčiť kontakt so žiadnou časťou jatočného tela diviakov (vrátane ulovených alebo uhynutých diviakov / mäsa / vedľajších živočíšnych produktov).

d) Vlastník (alebo osoba zodpovedná za ošípané) by mala pri vstupe a výstupe z maštale prijať primerané bio-hygienické opatrenia ako napr. prezliecť si šaty a prezuť topánky / čižmy. Dezinfekcia by sa mala vykonať pri vstupe do chovu a do stajne / maštale.

e) Žiadny kontakt s ošípanými v priebehu 48 hodín po loveckej činnosti / aktivitách.

f) Žiadne neoprávnené osoby nesmú vstúpiť do chovu ošípaných (stajne); to isté platí pre prepravu; o osobách a vozidlách vstupujúcich do priestoru, v ktorom sa ošípané chovajú sa vedú záznamy.

g) Domáce zabíjačky sú je povolené len pod veterinárnym dohľadom, to znamená, že chovateľ si musí splniť ohlasovaciu povinnosť (ošípané možno zabíjať u chovateľa, ak mäso a orgány z nich získané sú určené na súkromnú domácu spotrebu a ak je zabíjanie zvierat nahlásené regionálnej veterinárnej a potravinovej správe aspoň jeden pracovný deň vopred)

h) Nie je povolené držať v chove žiadne prasnice / alebo kance používané na reprodukciu

i) Zákaz kŕmenia ošípaných čerstvou trávou alebo zrnovinami (pochádzajúce z oblastis výskytom AMO), pokiaľ nie je ošetrené na aktiváciu vírusu AMO alebo uskladnené (mimo dosahu diviakov) najmenej 30 dní pred kŕmením.

j) Zákaz používania slamy (pochádzajúca s oblasti s výskytom AMO) na podstielku ošípaných, pokiaľ nie je ošetrená na aktiváciu vírusu AMO alebo uskladnená (mimo dosahu diviakov) najmenej 90 dní pred použitím.

k) Budovy chovov by mali:
   - byť postavené tak, aby žiadne diviaky ani iné zvieratá (napr. hlodavce, psy, mačky) nemohli vstúpiť do stajne / maštale
   - Umožňovať aby zariadenia na dezinfekciu (alebo prezliekarne) obuvi a oblečenia boli pri vchode do stajne / maštale

l) Neodkladne informovať príslušnú RVPS alebo privátneho veterinárneho lekára o každej zmene v správaní zvierat (napr. znížený príjem krmiva) alebo poruchách zdravotného stavu (napr. zmeny farby na koži, hnačka, zvracanie, celková slabosť).